Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (ro) neseniai atlikta pakeitimų.
Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.
Jis jau išverstas į šias kalbas: en.
Swipe to change

anglų

Nemokumas, bankrotas

Rumunija

1 Kam gali būti iškelta nemokumo byla?

Procedūros, nurodytos Įstatyme Nr. 85/2014 dėl nemokumo prevencijos procedūrų ir nemokumo bylų (rum. *Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*), taikomos verslininkams (rum. *profesioniști*), kaip jie apibrėžti Civilinio kodekso 3 straipsnio 2 dalyje, išskyrus tuos, kurie yra laisvųjų profesijų atstovai ir kurių nemokumas reglamentuojamas specialiosiomis nuostatomis (Įstatymo Nr. 85/2014 dėl nemokumo prevencijos procedūrų ir nemokumo bylų 3 straipsnis).

2 Kokios yra nemokumo bylos iškėlimo sąlygos?

Jeigu byla iškeliama skolininko prašymu, jis turi būti nemokus – turimų lėšų turi nepakakti skoloms, dėl kurių nekyla abejonių, kurios yra likvidžios, kurių grąžinimo terminas yra suėjęs ir kurios gali būti mažesnės nei 40 000 RON, grąžinti; jeigu byla iškeliama kreditoriaus prašymu, skolininkas turi būti nemokus – turimų lėšų turi nepakakti reikalavimui, dėl kurio nekyla abejonių, kuris yra likvidus, kurio įvykdymo terminas yra suėjęs ir kuris turi būti didesnis nei 40 000 RON, įvykdyti (skolos negrąžinimas per 60 dienų po to, kai sueina jos grąžinimo terminas).
Nemokumo bylos taip pat gali būti iškeltos autonominėms administracijoms (Įstatymo Nr. 85/2014 3 straipsnio 2 dalis).
Nemokumo bylos negali būti iškeltos vidurinio ugdymo ir universitetinėms švietimo įstaigoms bei institucijoms ir organams, nurodytiems Vyriausybės potvarkio Nr. 57/2002 dėl mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, su pakeitimais patvirtinto Įstatymu Nr. 324/2003 su pakeitimais ir papildymais (Įstatymo Nr. 85/2014 2 straipsnio 3 dalis), 7 straipsnyje.

3 Kokia nuosavybė sudaro nemokaus subjekto turto dalį? Kaip tvarkomas turtas, kurį skolininkas įgijo arba kuris jam perduotas po to, kai buvo iškelta nemokumo byla?

Skolininko turtą sudaro visas turtas ir turtinės teisės, įskaitant įgytus per nemokumo procesą, iš kurių gali būti vykdomas priverstinis išieškojimas (rum. *executare silită*) pagal Civilinio proceso kodeksą (Įstatymo Nr. 85/2014 5 straipsnio 5 dalis).

4 Kokius įgaliojimus atitinkamai turi skolininkas ir nemokumo specialistas?

Iškėlus nemokumo bylą paskiriamas specialusis administratorius (rum. *administrator special*) ir nemokumo administratorius (rum. *practician în insolvență*); atsižvelgiant į bylos pobūdį nemokumo administratorius yra arba teismo paskirtas administratorius (rum. *administrator judiciar*), dalyvaujantis teismo prižiūrimame restruktūrizavimo procese, arba teismo paskirtas likvidatorius (rum. *lichidator judiciar*), dalyvaujantis likvidavime (rum. *faliment*).

Specialus valdymas

Specialusis administratorius (rum. *administrator special*) – skolininko visuotinio akcininkų susirinkimo, partnerių arba dalyvių paskirtas fizinis arba juridinis asmuo, įgaliotas atstovauti jų interesams byloje ir, jeigu skolininkui leidžiama vadovauti savo veiklai, skolininko vardu ir jo naudai atlikti būtinus administracinius veiksmus (Įstatymo Nr. 85/2014 5 straipsnio 4 dalis).
Specialusis administratorius yra įpareigojamas:
a) dalyvauti kaip skolininko atstovas nagrinėjant 117–122 straipsniuose nurodyto pobūdžio ieškinius arba ieškinius dėl 84 straipsnio reikalavimų nesilaikymo;
b) reikšti prieštaravimus įstatymų nustatyta tvarka;
c) teikti pasiūlymus dėl restruktūrizavimo plano;
d) patvirtinus planą, jeigu skolininkas nėra praradęs teisės vadovauti savo veiklai, vykdyti skolininko veiklą prižiūrimas teismo paskirto administratoriaus;
e) prasidėjus likvidavimo procesui, dalyvauti atliekant inventorizaciją ir pasirašyti turto aprašą, gauti galutinę ataskaitą bei finansinę ataskaitą, taip pat dalyvauti posėdyje, sušauktame siekiant išspręsti prieštaravimus ir patvirtinti ataskaitą;
f) gauti pranešimą apie proceso pabaigą.
Jeigu skolininkas praranda teisę vadovauti savo veiklai, jam atstovauja teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius, kuris ir vykdo jo veiklą; tokiu atveju specialiojo administratoriaus funkcijos ribojamos atstovavimu akcininkų ir dalyvių partnerių interesams (Įstatymo Nr. 85/2014 56 straipsnis).

Teismo paskirtas administratorius (rum. *administrator judiciar*)

Teismo paskirtas administratorius gali būti fizinis arba juridinis asmuo (įskaitant juridinio asmens atstovą) ir jis turi būti įstatymų reikalavimus atitinkantis nemokumo administratorius. Pagrindinės teismo paskirto administratoriaus pareigos yra šios:
a) patikrinti skolininko ekonominę padėtį ir pateiktus dokumentus, parengti ataskaitą, kuria siūloma arba pradėti supaprastintą procesą, arba tęsti stebėsenos laikotarpį per įprastą procesą, taip pat pateikti šią ataskaitą įgaliotam teisėjui (rum. *Judecător-sindic),*), kad jis ją patvirtintų per teisėjo nurodytą terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 20 dienų nuo administratoriaus paskyrimo;
b) patikrinti skolininko veiklą ir parengti išsamią ataskaitą, kurioje išdėstomos priežastys ir aplinkybės, dėl kurių atsirado nemokumas, nurodomi galimi pirminiai įrodymai arba aplinkybės, susiję su asmenimis, kurie gali būti atsakingi už susidariusią padėtį, ir su jų patraukimo atsakomybėn pagrindais, analizuojamos visos realios galimybės restruktūrizuoti skolininko veiklą arba aiškinamos priežastys, dėl kurių restruktūrizavimas būtų neįmanomas, ir pridėti šią ataskaitą prie bylos medžiagos per įgalioto teisėjo nurodytą terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 40 dienų nuo administratoriaus paskyrimo;
c) jeigu skolininkas neįvykdo pareigos pateikti savo apskaitos dokumentus per įstatymų nustatytą terminą, parengti tokius dokumentus, o jeigu skolininkas apskaitos dokumentus pateikė – juos patikrinti, pataisyti ir užbaigti;
d) parengti skolininko verslo restruktūrizavimo planą, atsižvelgdamas į a punkte nurodytos ataskaitos turinį;
e) prižiūrėti skolininko turto valdymo veiklą;
f) vykdyti visą skolininko veiklą arba jos dalį ir, pastaruoju atveju, laikytis įgalioto teisėjo aiškių nurodymų dėl administratoriaus pareigų ir dėl mokėjimų iš skolininko turto sąskaitos vykdymo sąlygų;
g) šaukti skolininko, kuris yra juridinis asmuo, kreditorių, akcininkų, partnerių arba dalyvių susirinkimus, jiems pirmininkauti ir teikti sekretorių paslaugas;

h) reikšti ieškinius dėl nesąžiningų skolininko veiksmų arba sandorių, atliktų arba sudarytų pažeidžiant kreditorių teises, taip pat tam tikrų skolininko sudarytų turto perleidimo, verslo sandorių ir jo suteiktų garantijų, kurios gali pažeisti kreditorių teises, panaikinimo;
i) skubiai pranešti įgaliotam teisėjui, jeigu administratorius nustato, kad skolininkas neturi turto arba jo nepakanka teisinėms išlaidoms padengti;
j) nutraukti tam tikras skolininko sudarytas sutartis;
k) tikrinti reikalavimus ir atitinkamais atvejais jiems prieštarauti, pranešti kreditoriams, jeigu reikalavimai nėra pripažinti arba yra pripažinti tik iš dalies, taip pat sudaryti reikalavimų sąrašą;
l) išieškoti reikalaujamas sumas, imtis priemonių, kad būtų patenkinti reikalavimai, susiję su skolininko turtu arba pinigų sumomis, kuriuos skolininkas yra perleidęs (pervedęs) prieš iškeliant bylą, ir reikšti ieškinius bei vesti bylas dėl skolininko reikalavimų patenkinimo – tam jis gali samdyti teisininkus;
m) sudaryti kompromisinius susitarimus, grąžinti skolas, atleisti nuo įsipareigojimų garantijos davėjus ir atsisakyti prievolių įvykdymo užtikrinimo, gavęs įgalioto teisėjo patvirtinimą;
n) pranešti įgaliotam teisėjui apie visus klausimus, kuriuos šis turėtų išspręsti;
o) sudaryti skolininko turto aprašą;
p) užsakyti skolininko turto vertinimą, kuris turi būti užbaigtas iki nustatytos galutinio reikalavimų sąrašo pateikimo dienos;
q) išsiųsti pranešimą dėl vertinimo ataskaitos prijungimo prie bylos medžiagos per dvi dienas nuo jos prijungimo; pranešimas turi būti paskelbtas Nemokumo bylų biuletenyje (NBB).
Įgaliotas teisėjas gali nutartimi (rum. *încheiere*) nustatyti teismo paskirtam administratoriui kitų pareigų šalia tų, kurios išvardytos 1 punkte, išskyrus pareigas, kurios įstatymu priskirtos išimtinei teisėjo jurisdikcijai.
Teismo paskirtas administratorius pateikia mėnesinę ataskaitą, kurioje nurodo, kaip jis vykdė savo pareigas, įskaitant pareigas, susijusias su veiksmais gavus išankstinį patvirtinimą, pagrindžia administruojant procesą patirtas išlaidas, taip pat visas kitas išlaidas, apmokėtas iš skolininko turto, ir atitinkamais atvejais išsamiai aprašo turto aprašo sudarymo eigą. Ataskaitoje pateikiama informacija dėl mokestinių prievolių įvykdymo, leidimo vykdyti veiklą suteikimo arba atnaujinimo, priežiūros įstaigų parengtų dokumentų ir teismo paskirto administratoriaus atlyginimo, nurodant kaip šis atlyginimas apskaičiuojamas (Įstatymo Nr. 85/2014 59 straipsnio 1 dalis).
Siekdamas įvykdyti savo pareigas, teismo paskirtas administratorius gali pasitelkti profesionalus, kaip antai teisininkus, apskaitininkus, vertintojus arba kitus specialistus. Pagal 1 dalį negali būti paskirtas asmuo, jeigu jį saisto sutartis, dėl kurios galėtų kilti interesų konfliktas; tokiu atveju toks asmuo turi nusišalinti arba dėl jo gali būti reiškiamas prieštaravimas pagal Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 134/2010 (nauja redakcija), su pakeitimais ir papildymais (61 straipsnio 2 dalis) 43 ir 44 straipsniuose nustatytas sąlygas. Teismo paskirtas administratorius ir bet kuris kreditorius gali reikšti prieštaravimus dėl byloje parengtų vertinimo ataskaitų.
Teismo paskirtas likvidatorius (rum. *lichidator judiciar*)
Jeigu įgaliotas teisėjas priima nutartį likviduoti skolininką, jis šiai nutarčiai įgyvendinti paskiria likvidatorių. Teismo paskirto administratoriaus įgaliojimai baigiasi tą dieną, kai įgaliotas teisėjas nustato likvidatoriaus įgaliojimus. Pagrindinės teismo paskirto likvidatoriaus pareigos yra šios:
a) patikrinti skolininko, kurio atžvilgiu vykdomas supaprastintas procesas, veiklą, siekiant nustatyti faktinę situaciją, ir parengti išsamią ataskaitą, kurioje išdėstomos priežastys ir aplinkybės, dėl kurių atsirado nemokumas, nurodomi asmenys, kurie gali būti atsakingi už susidariusį nemokumą, ir jų patraukimo atsakomybėn pagrindai;
b) vykdyti skolininko veiklą;
c) reikšti ieškinius dėl nesąžiningų skolininko veiksmų arba sandorių, atliktų arba sudarytų pažeidžiant kreditorių teises, taip pat tam tikrų skolininko sudarytų turto perleidimo, verslo sandorių ir skolininko nustatytų pirmumo pagrindų, dėl kurių gali būti pažeistos kreditorių teisės, panaikinimo;
d) uždėti plombas, sudaryti turto aprašą ir imtis reikiamų veiksmų jam išsaugoti;
e) nutraukti tam tikras skolininko sudarytas sutartis;
f) tikrinti reikalavimus ir atitinkamais atvejais jiems prieštarauti, pranešti kreditoriams, jeigu reikalavimai nėra pripažinti arba yra pripažinti tik iš dalies, taip pat sudaryti reikalavimų sąrašą;
g) siekti, kad būtų įvykdyti reikalavimai, susiję su skolininko turtu ir kylantys iš skolininko įvykdyto turto arba pinigų sumų perleidimo (pervedimo) prieš iškeliant bankroto bylą, vykdyti reikalaujamų sumų išieškojimą, taip pat reikšti ieškinius ir vesti bylas dėl skolininko reikalavimų patenkinimo – tam jis gali samdyti teisininkus;
h) skolininko vardu priimti mokėjimus ir įtraukti juos į skolininko turto sąskaitą;
i) parduoti skolininko turimą turtą pagal šį įstatymą;
j) patvirtinus įgaliotam teisėjui, sudaryti kompromisinius susitarimus, apmokėti skolas, atleisti nuo įsipareigojimų garantijos davėjus ir atsisakyti prievolių įvykdymo užtikrinimo;
k) pranešti įgaliotam teisėjui apie visus klausimus, kuriuos šis turėtų išspręsti; l) vykdyti visas kitas įgalioto teisėjo nutartimi nustatytas pareigas.
Susitarimo su kreditoriais procedūrose (rum. *concordat preventiv*) skolininkas dalyvauja per savo teisinius arba sutartinius atstovus.
Susitarimo su kreditoriais administratorius (rum. *administrator concordatar*) turi šias pareigas:
a) parengti kreditorių, įskaitant kreditorius, kurių reikalavimai yra užginčyti arba dėl kurių pradėtas teismo procesas, sąrašą, taip pat kreditorių, kurie yra pasirašę susitarimą, sąrašą; jeigu kreditorius turi reikalavimą skolininkams, kurie yra solidariai atsakingi pagal susitarimą su kreditoriais, toks kreditorius įtraukiamas į kreditorių sąrašą, kuriame nurodoma jo turimo reikalavimo nominalioji vertė, kol toks reikalavimas visiškai patenkinamas;
b) kartu su skolininku parengti susitarimo pasiūlymą ir jo sudedamąsias dalis arba susitarimo projektą ir gaivinimo planą;
c) imtis priemonių, kad būtų taikiai išspręsti visi kylantys skolininko ir kreditorių arba kreditorių tarpusavio ginčai;
d) kreiptis į įgaliotą teisėją su prašymu patvirtinti susitarimą su kreditoriais;
e) prižiūrėti, kaip vykdomi įsipareigojimai, kuriuos skolininkas prisiima susitarimu;
f) skubiai informuoti kreditorių susirinkimą, kuris yra susitarimo šalis, apie skolininko įsipareigojimų nevykdymą arba netinkamą vykdymą;
g) rengti ir kreditorių susirinkimui, kuris yra susitarimo šalis, siųsti mėnesines arba ketvirčio ataskaitas apie susitarimo administratoriaus darbą ir skolininko veiklą; susitarimo administratoriaus ataskaitoje taip pat turėtų būti nurodyta administratoriaus nuomonė dėl pagrindų nutraukti susitarimą prieš terminą buvimo arba nebuvimo;
h) sušaukti kreditorių susirinkimą, kuris yra susitarimo šalis;
i) kreiptis į teismą dėl susitarimo su kreditoriais sudarymo procedūros užbaigimo;
j) vykdyti visas kitas šiame skyriuje nurodytas ir susitarime su kreditoriais arba įgalioto teisėjo nustatytas pareigas (Įstatymo Nr. 85/2014 19 straipsnis).

5 Kokiomis sąlygomis galima remtis įskaitymais?

Nemokumo bylos iškėlimas neturi įtakos kreditorių teisei į turimo reikalavimo įskaitymą į skolininko reikalavimą tokiam kreditoriui, jeigu bylos iškėlimo dieną yra įvykdyti įstatyme numatyti įskaitymo reikalavimai. Įskaitymą taip pat gali užfiksuoti teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius. Įskaitymas taip pat gali būti taikomas abipusiams reikalavimams, kylantiems iškėlus nemokumo bylą.

6 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės esamoms sutartims, kuriose skolininkas yra viena iš šalių?

Iškėlus bylą galiojančios sutartys lieka galioti. Visos sutarties nuostatos dėl sutarties nutraukimo, nustatyto sutarties termino negaliojimo arba atsiskaitymo prieš terminą dėl nemokumo bylos iškėlimo yra niekinės. Taisyklė, pagal kurią galiojančios sutartys lieka galioti ir nuostatos dėl nutraukimo arba įsipareigojimų įvykdymo prieš terminą yra niekinės, netaikoma apibrėžtoms finansinėms sutartims arba dvišaliams užskaitos sandoriams pagal apibrėžtą finansinę sutartį arba dvišalę užskaitos sutartį.

Siekdamas kiek įmanoma padidinti skolininko turto vertę iki sueis trejų mėnesių senaties terminas, skaičiuojamas nuo bylos iškėlimo, teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius gali nutraukti bet kurią sutartį, nepasibaigusią nuomos sutartį ir bet kurią kitą ilgalaikę sutartį, jeigu visos šių sutarčių šalys nėra jų visiškai arba iš esmės įvykdžiusios. Kai sutartis taip nutraukiama, kita šalis gali pareikšti skolininkui reikalavimą sumokėti kompensaciją.

Jeigu per pirmuosius tris mėnesius po bylos iškėlimo sutarties šalis pateikia pranešimą, kuriuo teismo paskirto administratoriaus arba likvidatoriaus prašo nutraukti sutartį, administratorius arba likvidatorius privalo pateikti atsakymą per 30 dienų nuo prašymo gavimo, o jeigu toks atsakymas nepateikiamas, laikoma, kad sutartis nutraukta, ir administratorius arba likvidatorius nebegali reikalauti jos vykdyti.

Įstatymu taip pat reglamentuojamas tam tikrų konkrečių sutarčių, kaip antai susijusių su komunalinių paslaugų teikimu, nuoma, arba pagrindinių užskaitos sandorių statusas.

7 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės individualių kreditorių iškeltoms byloms (išskyrus nebaigtas nagrinėti bylas)?

Nuo pranešimo apie nutartį patvirtinti susitarimą su kreditoriais pateikimo dienos atskiros bylos pagal sutartis pasirašiusių kreditorių skolininkams pareikštus ieškinius ir ieškinio senaties terminai, taikomi teisei kreiptis dėl jų skolininkams turimų reikalavimų priverstinio vykdymo, automatiškai sustabdomi.

Palūkanų, baudų ir visų kitų sutartis pasirašiusių kreditorių patirtų išlaidų skaičiavimas nesustabdomas, išskyrus atvejus, kai kreditoriai raštu sutinka, kad jis būtų sustabdytas, ir toks sutikimas nurodomas susitarimo su kreditoriais projekte.

Nutartimi, kuria tvirtinamas susitarimas su kreditoriais, įgaliotas teisėjas sustabdo visas priverstinio išieškojimo procedūras.

Jeigu skolininkas yra pateikęs kreditoriams garantijų, susitarimo administratoriaus prašymu įgaliotas teisėjas gali nustatyti kreditoriams, kurie nėra pasirašę susitarimo, jų reikalavimų tenkinimo datos atidėjimo laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip 18 mėnesių. Šiuo laikotarpiu neskaičiuojamos jokios su reikalavimu susijusios palūkanos, baudos arba kitos išlaidos. Reikalavimo vykdymo datos atidėjimo taisyklė netaikoma apibrėžtoms finansinėms sutartims ir dvišaliams užskaitos sandoriams pagal apibrėžtas finansines sutartis arba dvišales užskaitos sutartis.

Susitarimas su kreditoriais taikomas biudžetiniams kreditoriams (rum. *creditori bugetari*), jeigu laikomasi nacionalinių ir Europos teisės aktų nuostatų dėl valstybės pagalbos reikalavimų.

Patvirtinto susitarimo su kreditoriais laikotarpiu skolininkui negali būti iškelta nemokumo byla.

Visi kreditoriai, proceso metu įgiję skolininko atžvilgiu įgyvendinamą teisę, gali prašyti leidimo prisijungti prie susitarimo arba gali siekti patenkinti savo reikalavimą visomis kitomis įstatymuose numatytomis priemonėmis.

Nuo nemokumo bylos iškėlimo momento automatiškai sustabdomi visi teisminiai ir neteisminiai procesai, taip pat visos priemonės, skirtos priverstiniam į skolininko turtą nukreiptų reikalavimų įvykdymui užtikrinti. Jų teisės gali būti įgyvendinamos tik per nemokumo procesą, pateikus prašymą pripažinti jų reikalavimus. Iškėlus bylą sustabdomi visi ieškiniams pareikšti nustatyti senaties terminai.

8 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės tolesniam bylų, nebaigtų nagrinėti bankroto bylos iškėlimo metu, nagrinėjimui?

Nuo nemokumo bylos iškėlimo momento automatiškai sustabdomi visi teisminiai ir neteisminiai procesai, taip pat visos priemonės, skirtos priverstiniam į skolininko turtą nukreiptų reikalavimų įvykdymui užtikrinti.

Toliau nurodytos procedūros nesustabdomos:

a) apeliaciniai procesai pagal skolininko pateiktus apeliacinius skundus dėl kreditoriaus arba kreditorių inicijuotų procesų prieš iškeliant bylą, taip pat procesai pagal civilinius ieškinius, pareikštus skolininkui iškeltose baudžiamosiose bylose (rum. *acțiunile civile din procesele penale*);

b) teismo procesai pagal ieškinius, pareikštus bendraskoliams ir (arba) garantiją suteikusioms trečiosioms šalims;

c) neteisminiai procesai, vykstantys sporto federacijų sporto komisijose, veikiančiose pagal Kūno kultūros ir sporto įstatymą Nr. 69/2000 (rum. *Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000*) su vėlesniais pakeitimais ir papildymais, dėl vienašalio sportininkų sudarytų individualių darbo sutarčių arba civilinių sutarčių nutraukimo ir tokiais atvejais taikomų sportinių sankcijų, taip pat dėl kitų ginčų, susijusių su sportininkų teise dalyvauti varžybose.

d) teismo procesai, kuriais siekiama nustatyti, ar yra po bylos iškėlimo dienos skolininkui kilusių reikalavimų, ir (arba) tokių reikalavimų sumas. Stebėjimo laikotarpiu arba per restruktūrizavimo procesą gali būti parengtas prašymas patenkinti tokius reikalavimus ir išsiųstas su gavimo patvirtinimu. Teismo paskirtas administratorius tokį prašymą išnagrinėja per 15 dienų nuo jo gavimo pagal 106 straipsnio 1 dalies nuostatas, kurios taikomos atitinkamai, tačiau šie reikalavimai negali būti reikalavimų sąraše.

Teismo paskirto administratoriaus taikomas priemones galima apskųsti.

Pažymėtina, kad šis sustabdymas taikomas tik byloms, susijusioms su reikalavimais, nukreiptais į skolininko turtą, o ne byloms dėl neturtinių teisių ir įsipareigojimų, kuriais ir toliau remiamasi teisme.

9 Kokie yra pagrindiniai kreditorių dalyvavimo nemokumo bylose elementai?

Šaukiamas visų nemokaus skolininko kreditorių susirinkimas.

Kreditorių susirinkimą (rum. *adunarea creditorilor*) šaukia ir jam pirmininkauja teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius. Prireikus įstatymų aiškiai numatytais atvejais administratorius arba likvidatorius kviečia žinomus kreditorius.

Kreditoriai kviečiami pranešimu, kuriame turi būti išdėstyta susirinkimo darbotvarkė ir kuris skelbiamas Nemokumo bylų biuletenyje likus ne mažiau kaip penkioms dienoms iki susirinkimo. Susirinkime kreditoriams gali atstovauti specialų ir autentišką įgaliojimą turintys atstovai arba (kalbant apie biudžetinius kreditorius ir kitus juridinius asmenis) atstovai, kuriems yra išduotas padalinio vadovo pasirašytas įgaliojimų aktas. Kreditoriai gali balsuoti ir raštu, jeigu įstatymu tai aiškiai neuždrausta.

Kreditorių susirinkimas gali teisėtai priimti nutarimus, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 30 proc. visų reikalavimų vertės sudarančių reikalavimų turėtojai, turintys teisę balsuoti dėl skolininko turto, jeigu įstatyme nenumatytas specialusis kvorumas, ir susirinkimo nutarimai priimami, jeigu už juos balsuoja dauguma dalyvaujančių reikalavimų turėtojų (pagal reikalavimų vertę), turinčių balsavimo teisę. Su sąlyga atiduotas balsas laikomas balsu prieš. Laikoma, kad galiojančius balsus raštu atidavę kreditoriai taip pat dalyvauja susirinkime.

Sušaukus pirmąjį susirinkimą įgaliotas teisėjas, o vėliau ir kreditoriai gali sudaryti komitetą, kuriame, atsižvelgiant į kreditorių skaičių, yra trys arba penki kreditoriai, skiriami iš balsavimo teisę turinčių kreditorių, kurie turi pirmaeilių reikalavimų, biudžetinių reikalavimų ir neužtikrintų reikalavimų pagal vertę.

Kreditorių komitetas (rum. *comitetul creditorilor*) turi šiuos įgaliojimus:

a) tikrinti skolininko būklę ir teikti kreditorių susirinkimui rekomendacijas dėl skolininko veiklos tęsimo ir siūlomų restruktūrizavimo planų;

b) derėtis su kreditorių pageidaujamu teismo skiriamu administratoriumi arba likvidatoriumi dėl paskyrimo sąlygų;

c) atkreipti dėmesį į teismo paskirto administratoriaus arba likvidatoriaus parengtas ataskaitas, jas peržiūrėti ir, atitinkamais atvejais, pareikšti dėl jų prieštaravimus;

d) rengti ataskaitas, kurios teikiamos kreditorių susirinkimui, dėl teismo paskirto administratoriaus arba likvidatoriaus taikytų priemonių ir jų poveikio, taip pat argumentuotai siūlyti kitas priemones;
e) prašyti panaikinti skolininko teisę administruoti savo reikalus;
f) reikšti ieškinius dėl tam tikrų nesąžiningų skolininko veiksmų arba sandorių, kurie žalingi kreditoriams, panaikinimo, jeigu tokių ieškinių nepareiškia teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius.

10 Kaip nemokumo specialistas gali naudotis ar disponuoti turtu?

Atsižvelgdamas į konkrečią skolininko padėtį ir į tai, ar atimta jo teisė administruoti savo reikalus, nemokumo administratorius turi toliau nurodytas pareigas.
Teismo paskirtas administratorius prižiūri skolininko turto valdymo veiklą. Jis vykdo skolininko veiklą arba jos dalį ir, pastaruoju atveju, laikosi įgalioto teisėjo aiškių nurodymų dėl administratoriaus pareigų ir dėl mokėjimų iš skolininko turto sąskaitos vykdymo sąlygų.
Jis išieško skolas, sudaro kompromisinius susitarimus, turto aprašą ir parduoda skolininkui priklausantį turtą.
Skolininkas gali naudotis turtu tik jeigu jis yra išsaugojęs teisę administruoti savo reikalus ir tik tiek, kiek tai susiję su dabartine jo veikla; jį prižiūri ir kontroliuoja teismo paskirtas administratorius.
Prasidėjus likvidavimo procedūrai, teismo paskirtas likvidatorius vadovauja skolininko veiklai, nutraukia sutartis, išieško skolas, parduoda turtą, sudaro kompromisinius susitarimus, gauna skolininkui mokamas įmokas ir pan. Per likvidavimo procedūrą disponuoti skolininko turtu gali tik teismo paskirtas likvidatorius.

11 Kokie reikalavimai turi būti nukreipti į nemokaus skolininko turtą ir kaip vertinami reikalavimai, atsiradę iškėlus nemokumo bylą?

Visi kreditoriai, kurių reikalavimai atsirado iki bylos iškėlimo, išskyrus darbuotojus, kurių reikalavimus teismo paskirtas administratorius yra užregistravęs remdamasis apskaitos įrašais, turi pateikti prašymą pripažinti jų reikalavimus per nutartyje iškelti bylą nustatytą laikotarpį ir pridėti reikalavimus patvirtinančius būtinus dokumentus. Preziumuojama, kad visi pripažinti ir teismo kanceliarijai užregistruoti pateikti reikalavimai yra pagrįsti ir teisingi, jeigu skolininkas, teismo paskirtas administratorius arba kreditoriai jų neužginčija. Į reikalavimų sąrašą įtraukti reikalavimai tenkinami per nemokumo procesą pagal įstatymuose nurodytą jų tenkinimo eilę.
Po bylos iškėlimo, stebėjimo laikotarpiu arba per teisminį restruktūrizavimo procesą kilę reikalavimai tenkinami pagal juos pagrindžiančius dokumentus ir neturi būti įtraukti į nemokaus subjekto turto balansą. Ši nuostata taikoma ir reikalavimams, kylantiems po to, kai pradedama likvidavimo procedūra.

12 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą?

Visi kreditoriai, kurių reikalavimai kilo iki bylos iškėlimo, išskyrus darbuotojus, kurių reikalavimus teismo paskirtas administratorius užregistruoja pagal apskaitos įrašus, turi pateikti prašymą pripažinti jų reikalavimus iki nutartyje iškelti bylą nurodyto termino. Prašyme turi būti nurodytas kreditoriaus vardas, pavardė (pavadinimas) ir gyvenamosios vietos arba registruotos buveinės adresas, mokėtina suma, reikalavimo pagrindas ir duomenys apie visus galimus reikalavimo priskyrimo prie pirmaeilių reikalavimų pagrindus. Reikalavimą patvirtinantys dokumentai ir informacija apie priskyrimo prie pirmaeilių reikalavimų pagrindus pridedami prie prašymo ne vėliau kaip iki pačiam prašymui pateikti nustatyto termino pabaigos.
Prašymas pripažinti reikalavimą turi būti pateiktas net jeigu reikalavimo negalima įrodyti remiantis vykdytina teise. Reikalavimai, kurių terminas bylos iškėlimo dieną dar nėra suėjęs arba kuriems taikomos sąlygos, priimami ir įtraukiami į nemokaus subjekto turto balansą.
Jeigu pateikiamas prašymas pripažinti reikalavimą, kurį nukentėjusioji šalis yra pareiškusi kaip civilinį ieškinį baudžiamojoje byloje, toks reikalavimas užregistruojamas, o bylos nagrinėjimas nukentėjusiosios šalies naudai sustabdomas prieš galutinio sprendimo priėmimą.
Reikalavimai, priskiriami prie pirmaeilių reikalavimų, įtraukiami į galutinį sąrašą iki garantijos rinkos kainos, kurią nustato vertintojas (rum. *evaluator*), atlikęs teismo paskirto administratoriaus arba likvidatoriaus užsakytą vertinimą.
Visiems reikalavimams taikoma patikrinimo procedūra, išskyrus reikalavimus, kurie yra nustatyti vykdytinuose teismo ir arbitražo sprendimuose; ši procedūra taip pat netaikoma viešųjų biudžetų reikalavimams, kylantiems iš vykdytinos teisės, kuri nebuvo užginčyta iki specialiuosiuose įstatymuose numatytų terminų.
Teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius parengia pirminį reikalavimų sąrašą, kurį bet kuri suinteresuota šalis, skolininkas arba kreditorius gali užginčyti įgaliotam teisėjui. Išskyrus atvejus, kai apie bylos iškėlimą buvo pranešta pažeidžiant teismo šaukimų įteikimo ir pranešimo apie procesinius dokumentus taisykles, reikalavimo, atsiradusio prieš iškeliant bylą, turėtojas, kuris nepateikia prašymo pripažinti reikalavimą iki nustatyto termino pabaigos (terminas nurodomas pranešime ir jis negali būti ilgesnis kaip 45 dienos nuo bylos iškėlimo), praranda teisę būti įtrauktas į kreditorių sąrašą ir neįgyja kreditoriaus, turinčio teisę dalyvauti byloje su tokiu reikalavimu, statuso. Kreditorius neturi teisės remtis reikalavimu prieš skolininką arba kuriuos nors neribotą atsakomybę turinčius skolininko, kuris yra juridinis asmuo, narius arba partnerius po to, kai byla baigiama nagrinėti, išskyrus atvejus, kai skolininkas yra pripažintas kaltu dėl nusikalstamo bankroto (rum. *bancrută simplă*) arba tyčinio bankroto (rum. *bancrută frauduloasă*), arba jam numatoma atsakomybė už apgaulingus mokėjimus arba perleidimus. Aplinkybę, kad teisė prarasta, nustato teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius, kuris neįtraukia kreditoriaus į kreditorių sąrašą.

13 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios pajamų paskirstymą? Koks yra reikalavimų ir kreditorių teisių eiliškumas?

Pardavus skolininko turtą ir teises, naudojamus kaip prievolių įvykdymo užtikrinimas kreditoriaus naudai ir suteikiančius jam pirmumo teisę, gautos lėšos paskirstomos tokia eilės tvarka:
mokesčiai, žyminis mokestis ir visos kitos išlaidos, patirtos dėl atitinkamo turto pardavimo, įskaitant išlaidas, būtinas tokiam turtui išsaugoti ir administruoti, kreditoriaus patirtas išlaidas vykdant priverstinio išieškojimo procedūrą, komunalinių paslaugų teikėjų reikalavimus, kylančius po bylos iškėlimo, ir dėl bendrų visų kreditorių interesų įdarbintiems asmenims atsiskaitymo dieną mokėtiną atlyginimą – tokios išlaidos apmokamos proporcingai viso skolininko turto vertei;
pirmumo teisę turinčių kreditorių reikalavimai, kylantys per nemokumo procesą; šie reikalavimai apima kapitalą, palūkanas ir kitus papildomus mokėjimus (atitinkamais atvejais);
pirmumo teisę turinčių kreditorių reikalavimai, įskaitant visą kapitalą, palūkanas ir bet kokio pobūdžio padidinimus bei baudas.
Jeigu pardavus šį turtą gautų sumų nepakanka atitinkamiems reikalavimams visiškai patenkinti, kreditoriams suteikiama teisė reikšti neužtikrintą arba viešojo biudžeto reikalavimą (atsižvelgiant į aplinkybes) dėl skirtumo, kuris priskiriamas tam tikrai kategorijai kartu su kitais reikalavimais. Jeigu sumokėjus pirmiau nurodytas sumas lieka perviršis, teismo paskirtas likvidatorius jį deponuoja į skolininko turto sąskaitą. Likviduojant skolininką reikalavimai tenkinami šia eilės tvarka:
1. mokesčiai, žyminis mokestis ir visos kitos išlaidos, kurios patiriamos vykstant procesui ir kurias apima ta pati įstatymo antraštė, įskaitant išlaidas, būtinas skolininko turtui išsaugoti ir administruoti, veiklai tęsti ir skirtas atsiskaityti su asmenimis, įdarbintais vykdant procesą;
2. reikalavimai, kylantys iš finansavimo, suteikto per procesą;
3. reikalavimai, kylantys iš darbo santykių;
4. reikalavimai, kylantys tęsiant skolininko veiklą po to, kai buvo iškelta byla, reikalavimai, kuriuos reiškia kitos sutarčių šalys ir trečiosios šalys, sąžiningai įgijusios turtą, arba iš jų turtą įgiję asmenys, kurie grąžina savo turtą arba jo vertę tam, kad jis būtų įtrauktas į skolininko turtą;
5. biudžetiniai reikalavimai;
6. reikalavimai dėl skolininko trečiosioms šalims mokėtinų sumų, susijusių su išlaikymo pareiga, nepilnamečių išlaikymu arba periodinių įmokų, kaip pragyvenimo lėšų, mokėjimu;

7. reikalavimai dėl sumų, kurias nustato įgaliotas teisėjas kaip paramą skolininkui ir jo šeimai, jeigu skolininkas yra fizinis asmuo;
8. reikalavimai, kylantys iš banko paskolų su susijusiomis išlaidomis ir palūkanomis, iš prekių tiekimo, paslaugų teikimo arba kitų darbų atlikimo kylantys reikalavimai, iš nuomos santykių kylantys reikalavimai, įskaitant obligacijas;
9. kiti neužtikrinti reikalavimai;
10. antraeiliai reikalavimai toliau nurodyta eilės tvarka:
a) reikalavimai, kylantys dėl trečiųjų šalių turto, kai tokios šalys yra nesąžiningai įsigijusios prekių iš skolininko, nesąžiningų paskesnių įgijėjų reikalavimai po to, kai pripažįstami ieškiniai dėl panaikinimo, taip pat reikalavimai, susiję su paskolomis, kurias skolininkui, kuris yra juridinis asmuo, suteikė partneris arba akcininkas, turintis ne mažiau kaip 10 proc. akcinio kapitalo arba balsavimo teisių visuotiniame susirinkime, arba, atitinkamais atvejais, ekonominių interesų grupės narys (rum. *grupu de interes economic*);
b) iš neatlygintinų veiksmų kylantys reikalavimai.

14 Kokios yra nemokumo bylų užbaigimo (ypač pasiekus susitarimą su kreditoriais) sąlygos ir pasekmės?

Jeigu **susitarimo su kreditoriais procedūra** sėkmingai užbaigiama iki sutartyje nurodyto termino pabaigos arba jo pabaigos dieną, įgaliotas teisėjas priima nutartį, kurioje nurodo pasiekto susitarimo dalyką. Tokiu atveju susitarime su kreditoriais nurodyti reikalavimų pakeitimai tampa galutiniai (Įstatymo Nr. 85 /2014 36 straipsnis).
Restruktūrizavimo procesas, kuriuo siekiama užtikrinti tolesnę skolininko veiklą, arba planuojamo likvidavimo procesas (rum. *lichidare pe bază de plan*) užbaigiamas nutartimi, priimta remiantis teismo paskirto administratoriaus parengta ataskaita, kurioje nustatyta, kad visi pagal patvirtintą planą prisiimti mokėjimo įsipareigojimai yra įvykdyti ir kad visi reikalavimai, kurių terminas yra suėjęs, yra patenkinti. Jeigu procesas, pradėtas siekiant įvykdyti restruktūrizavimą, vėliau pakeičiamas likvidavimo procedūra, jis užbaigiamas pagal likvidavimo procedūros taisykles. Nuo restruktūrizavimo prižiūrint teismui plano patvirtinimo dienos ir visą restruktūrizavimo laikotarpį skolininkas atleidžiamas nuo pareigos sumokėti skirtumą tarp įsipareigojimų, kuriuos jis buvo prisiėmęs prieš patvirtinant planą, vertės ir plane nurodytos vertės.
Likvidavimo procedūra užbaigiama, kai įgaliotas teisėjas patvirtina galutinę ataskaitą, kai visos skolininko turtą sudarančios lėšos ir turtas paskirstomi ir kai lėšos, į kurias niekas nepareiškė reikalavimo, deponuojamos banke. Užbaigus procesą priimama nutartis išregistruoti skolininką iš registrų, kuriuose jis buvo įregistruotas.
Užbaigus procesą įgaliotas teisėjas, teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius ir visi jiems padėję asmenys atleidžiami nuo visų su procesu, skolininku bei skolininko turtu, kreditoriais, pirmumo teisių turėtojais, akcininkais arba partneriais susijusių pareigų arba atsakomybės.
Užbaigus likvidavimo procedūrą skolininkas, kuris yra fizinis asmuo (užsiimantis ekonomine veikla), atleidžiamas nuo iki likvidavimo turėtų įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai jis yra pripažintas kaltu dėl tyčinio bankroto arba dėl apgaulingų mokėjimų ar perleidimų; tokiais atvejais jis atleidžiamas nuo įsipareigojimų tik tiek, kiek jie yra įvykdyti per procesą.

15 Kokios yra kreditorių teises po nemokumo bylos užbaigimo?

Užbaigus bet kokio pobūdžio nemokumo bylą kreditoriai negali reikšti skolininkui reikalavimų, kilusių iki nemokumo bylos iškėlimo.
Kreditoriai gali ir toliau reikšti reikalavimus dėl visos reikalavimų vertės bendraskoliams ir skolininko garantijos teikėjams.

16 Koks subjektas turi padengti nemokumo bylos sąnaudas ir išlaidas?

Visos su teisiniais procesais susijusios išlaidos, įskaitant su teismo paskirto administratoriaus arba likvidatoriaus siunčiamais pranešimais, kvietimais ir procesinių dokumentų įteikimu susijusias išlaidas, atlyginamos iš skolininko turto (Įstatymo Nr. 85/2014 39 straipsnis). Jeigu skolininko finansinių išteklių nepakanka, pateikiamas prašymas dėl išmokų iš likvidavimo fondo (rum. *fondul de lichidare*).

17 Kokios yra taisyklės dėl sandorių, kurie yra nenaudingi visiems kreditoriams bendrai, pripažinimo niekiniais, jų nuginčijimo ar jų nevykdytinumo?

Teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius gali reikšti **ieškinius, reikalaudamas, kad būtų panaikinti apgaulingi veiksmai ir sandoriai**, kuriuos per dvejus metus iki bylos iškėlimo atliko (sudarė) skolininkas, pažeisdamas kreditorių teises.
Toliau nurodyti skolininko atlikti (sudaryti) veiksmai arba sandoriai gali būti panaikinti siekiant grąžinti perleistą turtą arba kitos suteiktos naudos vertę:
a) neatlygintino perleidimo veiksmai, atlikti per dvejus metus iki bylos iškėlimo; ši nuostata netaikoma humanitariniais tikslais teikiamai paramai;
b) sandoriai, pagal kuriuos skolininko suteikta nauda yra akivaizdžiai didesnė už gautą naudą, sudaryti per šešerius mėnesius iki bylos iškėlimo;
c) per dvejus metus iki bylos iškėlimo atlikti veiksmai, kuriais visos šalys siekė užkirsti kelią kreditoriams išieškoti turtą arba bet kokiu kitu būdu pažeisti jų teises;
d) nuosavybės teisės perdavimo kreditoriui, siekiant apmokėti ankstesnę skolą arba užtikrinti tokį apmokėjimą, veiksmai, atlikti per šešis mėnesius iki bylos iškėlimo, jeigu suma, kurią kreditorius galėtų gauti, jeigu skolininkas būtų likviduotas, yra mažesnė už perleisto turto vertę;
e) neužtikrinto reikalavimo turėtojo pirmumo teisės nustatymas per šešis mėnesius iki bylos iškėlimo;
f) per šešis mėnesius iki bylos iškėlimo prisiimtų skolų grąžinimas prieš terminą, jeigu jų grąžinimo terminas turėjo sueiti po bylos iškėlimo;
g) įsipareigojimų perleidimo arba prisiėmimo veiksmai, kuriuos skolininkas atliko per dvejus metus iki bylos iškėlimo, siekdamas nuslėpti arba atidėti nemokumą arba sukčiauti kreditoriaus atžvilgiu.
Toliau nurodyti veiksmai arba sandoriai taip pat gali būti panaikinti, o iš jų gauta nauda – susigrąžinta, jeigu jie buvo atlikti (sudaryti) su asmenimis, kuriuos su skolininku sieja teisiniai santykiai, per dvejus metus iki bylos iškėlimo:
a) su nariu komanditoriumi (rum. *asociat comanditat*) arba su partneriu, kuriam priklauso ne mažiau kaip 20 proc. ūkinės bendrijos kapitalo arba balsavimo teisių visuotiniame narių susirinkime, jeigu skolininkas yra tokia komanditinė ūkinė bendrija (rum. *societate în comandită*) arba žemės ūkio bendrovė (rum. *societate agricolă*), tikroji ūkinė bendrija (rum. *societate în nume colectiv*) arba uždaroji akcinė bendrovė (rum. *societate cu răspundere limitată*);
b) su nariu arba direktoriumi, jeigu skolininkas yra ekonominių interesų grupė;
c) su akcininku, kuriam priklauso ne mažiau kaip 20 proc. skolininko akcijų arba balsavimo teisių visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu skolininkas yra akcinė bendrovė (rum. *societate pe acţiuni*);
d) su skolininko direktoriumi, vadovu arba priežiūros organų nariu, jeigu skolininkas yra kooperatyvas, akcinė bendrovė arba žemės ūkio bendrovė;
e) su fiziniais arba juridiniais asmenimis, kurie dėl užimamų pareigų gali kontroliuoti skolininką arba jo veiklą;
f) su bendraturčiu arba šalimi, su kuria turtas buvo valdomas bendrosios nuosavybės teise;
g) su a–f punktuose išvardytų fizinių asmenų sutuoktiniu, su asmenimis, su kuriais juos sieja giminystės arba svainystės ryšys iki ketvirtojo laipsnio imtinai.
Teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius gali pareikšti ieškinį dėl skolininko atliktų kreditoriams žalingų nesąžiningų veiksmų panaikinimo per vienus metus nuo nustatyto termino, per kurį teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius turi parengti pirmąją ataskaitą, pabaigos, tačiau ne vėliau kaip per 16 mėnesių nuo bylos iškėlimo. Jeigu ieškinys patenkinamas, grąžinama buvusi šalių padėtis ir vėl įregistruojami perleidimo dieną buvę įsipareigojimai.
Kreditorių komitetas arba daugiau kaip 50 proc. į nemokaus subjekto turto balansą įtrauktų reikalavimų vertės reikalavimą turintis kreditorius gali pareikšti tokį ieškinį įgaliotam teisėjui, jeigu to nepadaro teismo paskirtas administratorius arba likvidatorius.

Ieškinio dėl panaikinimo negalima pareikšti dėl steigimo akto (rum. *act de constituire*) pagal nuosavybės teisę arba dėl nuosavybės teisės perleidimo veiksmų pagal nuosavybės teisę, jeigu juos priima (atlieka) skolininkas, vykdydamas įprastą veiklą. Prašymas panaikinti steigimo aktą arba nuosavybės teisės perleidimo veiksmus automatiškai įregistruojamas atitinkamuose viešuosiuose registruose.
Kalbant apie pirmiau nurodytus veiksmus ir sandorius, kreditorių atžvilgiu taikoma nuginčijama nesąžiningumo prezumpcija.
Iškėlus bankroto bylą visi po bylos iškėlimo skolininko atlikti (sudaryti) veiksmai, sandoriai ir mokėjimai automatiškai tampa niekiniai, išskyrus veiksmus, kuriuos reikia atlikti vykdant einamąją veiklą, veiksmus, kuriuos leidžia atlikti įgaliotas teisėjas, ir veiksmus, kuriems pritaria teismo paskirtas administratorius.
Paskutinis naujinimas: 17/06/2021
Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.